

El moment econòmic de les Illes Balears

gener 2017

MERCAT LABORAL AL 2016

	Espanya	Illes Balears
Variació anual afiliació mitjana SS	3,0%	5,6%
Variació anual atur registrat	-8,6%	-13,1%
Variació anual contractes de treball	7,6%	10,7%
Taxa d'atur registrat	18,0%	11,3%

Fonts: TGSS, OTIB i elaboració pròpia.

Taxa d'atur=Aturats/(Afiliats+Aturats)

Els principals indicadors econòmics de les Illes Balears continuen mostrant increments importants en el darrer trimestre. Els resultats del mercat de treball de l'any 2016 mostren una major fortalesa de l'arxipèlag balear, que encapçala les xifres del territori espanyol. La variació mitjana anual de l'afiliació a la Seguretat Social supera els cinc punts i mig i l'atur registrat continua caient a un ritme de dues xifres.

El comerç **mundial** cau més del 4% fins al setembre del 2016 i se situa a nivells del 2010. S'han ajuntat la paràlisi de la zona euro, la frenada de la Xina, la caiguda dels productors de petroli i la recessió del Brasil, entre d'altres. Als Estats Units, els indicadors del mercat de treball milloren i la taxa d'atur se situa en el 4,7% al desembre. Al gener el preu del barril Brent marca el màxim en gairebé un any i mig (55,05 \$/barril), cosa que reflecteix l'acord de reducció de l'oferta mundial de cru. El dòlar s'enforteix respecte de l'euro (1,05 dòlars/euro) i del renminbi xinès.

A la **zona euro**, el Banc Central Europeu preveu un creixement de l'1,7% tant el 2016 com el 2017. Quant a la inflació, la situa en el 0,2% per al 2016 i, a causa de l'augment del preu del petroli comentat en el paràgraf anterior, es donarà un increment significatiu del nivell de preus el 2017 (1,3%). L'euríbor a dotze mesos continua en

negatiu. El finançament del sector privat de la zona euro augmentà el novembre del 2016 un 2,4% interanual. A Alemanya, el nombre d'ocupats augmentà un 0,7% al novembre respecte del mateix mes del 2015 i la taxa d'atur quedà en el 4,1%. Al Regne Unit en el tercer trimestre del 2016 les exportacions disminuïren un 15,4% interanual i la lliura esterlina es debilità davant el dòlar i l'euro.

El tercer trimestre del 2016 l'economia **espanyola** augmenta la capacitat de finançament enfront de la resta del món per un import de 7.569 milions d'euros (superior en 440 milions en termes interanuals), a causa de l'augment de la balança d'intercanvis exteriors de béns i serveis (un 17,4% més). Les afiliacions a la Seguretat Social creixen al desembre del 2016 el 3,1% interanual i marquen un màxim d'ençà del 2009. El dèficit de les administracions públiques se situa en el 2,78% del PIB fins al tercer trimestre de 2016,

El moment econòmic de les Illes Balears

i arriba a 31,1 milers de milions d'euros (un -5,1% interanual), segons el Banc d'Espanya. Els ingressos impositius augmenten fins al novembre un 2% interanual.

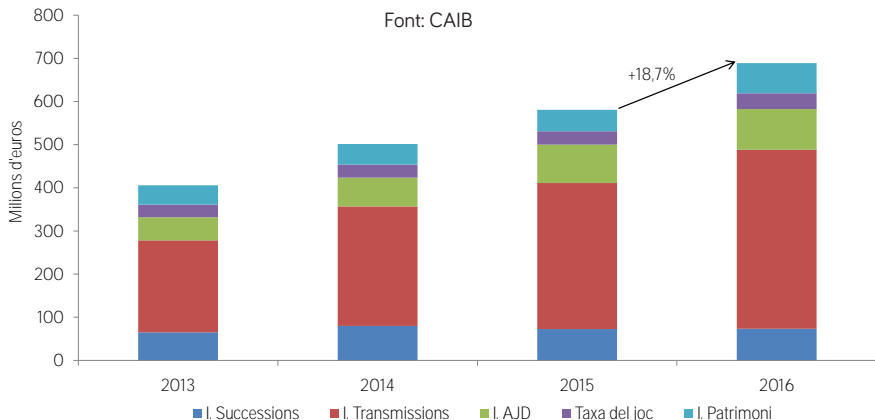
Com es veurà més endavant, els indicadors parcials de l'economia **balear** segueixen mantenint un ritme de creixement important. Igual que succeeix al territori nacional, a les Illes Balears també pugen els ingressos tributaris, tal com es pot veure al gràfic 1. Els impostos totalment cedits incrementen la recaptació un 18,7%, principalment gràcies a l'impost sobre transmissions patrimonials, que s'incrementa un 22,6% el 2016. La millora en el ritme d'activitat econòmica també es reflecteix en els tributs de competència compartida i tant les retencions per l'IRPF com l'IVA augmenten en termes interanuals de gener a novembre (un 9,8% i un 10,1% respectivament).

El mercat de **treball** de les Illes Balears ha mostrat un gran dinamisme al llarg de l'any i encapçala la recuperació del territori espanyol. L'any 2016 tanca amb una mitjana de 395.828 persones d'alta a la Seguretat Social (un 5,5% més que al desembre del 2015) i torna a assolir valors superiors al 2008 durant la temporada baixa. Balears, juntament amb Canàries, continua consolidada com la comunitat autònoma més dinàmica (3,1% de mitjana a Espanya). Així les coses, l'arxipèlag balear ha recuperat el nivell

d'ocupació de l'any 2008, mentre que a Espanya s'ha recuperat només la meitat de l'ocupació perduda. Desembre es tanca amb una nova caiguda interanual de l'atur registrat (-11,7%), que se situa en 66.908 persones, la xifra més baixa d'atur d'un mes de desembre des del 2007. L'atur cau a totes les illes, i de forma més accentuada a Formentera (-18,6%), seguida de Mallorca (-12,5%), Menorca (-12,0%) i Eivissa (-6,3%). En el conjunt d'Espanya l'atur cau un 9,5% en termes interanuals. D'altra banda, el mes de desembre es registren 26.860 nous contractes a les Balears, un 14,7% més que ara fa un any. La contractació acumulada de l'any 2016 supera en un 10,7% la contractació registrada durant tot el 2015, i de forma més accentuada entre els indefinits (22,1%) que entre els temporals (9,8%), i sobretot a l'hostaleria (15,7%) i el comerç (13,0%).

La producció **industrial** manté la ratxa positiva i al novembre la variació interanual de l'índex puja un 8,2%. A Espanya, la taxa interanual d'aquest mes s'incrementa un 4,6%. La variació interanual de la mitjana dels primers onze mesos roman en valors positius tant a l'arxipèlag (1,9%) com al conjunt d'Espanya (1,9%). Els preus industrials a les Illes es mantenen en valors positius i al novembre la taxa de variació interanual repunta fins al 2,1% a causa, fonamentalment, de l'encariment dels preus del sector de l'energia (2,8%) i dels béns intermedis (3,4%). Al conjunt de l'Estat, els preus també pugen (0,6%). La

GRÀFIC 1. RECAPTACIÓ DELS IMPOSTS TOTALMENT CEDITS

facturació de la indústria de les Illes repunta de forma significativa i l'índex de la xifra de negocis del mes d'octubre registra una taxa interanual d'un 6,6% (un -0,7% al conjunt de l'Estat). També l'entrada de comandes del sector a les Illes creix amb força (16,3%). L'activitat comercial amb l'exterior guanya dinamisme i a l'octubre la facturació de les exportacions (162,4 milions d'euros) puja més d'un 40,0% respecte d'un any enrere. Considerant les dades acumulades durant els deu primers mesos, les vendescedeixen un 4,4% en relació amb el mateix període de 2015, mentre que les compres ho fan una dècima més (-4,5%). La taxa de cobertura del període queda en el 71,2%, també una dècima per sobre de la del 2015 (71,1%). El mes de desembre, la demanda d'energia elèctrica en el conjunt de l'arxipèlag augmenta un 4,0%. El consum s'incrementa a totes les illes, excepte a Menorca (-1,0%). El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears comptava de mitjana el mes de desembre amb 26.430 treballadors en alta laboral a la Seguretat Social, un 4,3% més que el mateix mes del 2015.

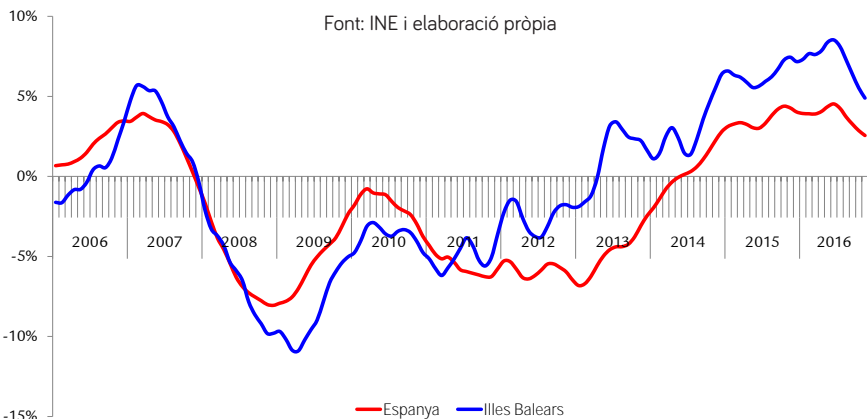
La **construcció** continua generant llocs de feina i l'afiliació a la Seguretat Social del mes de novembre presenta un augment del 8,2% i arriba a les 45.796 altes. Els assalariats s'incrementen amb més força (11,2%) que els autònoms (1,7%). El nombre de contractes de treball signats al desembre en el sector del totxo és de 3.665, per la qual cosa continua la tendència a l'alça

(6,7%). El nombre d'aturats també segueix la línia de les altres dades i al desembre, en termes interanuals, l'atur registrat es redueix un 18,3%. Segons el Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears, el pressupost dels projectes visats fins a l'octubre ha disminuït un 4,9%, mentre que el nombre d'habitatges augmenta (6,7%). Quant a les hipoteques constituïdes, a l'octubre es registren 692 hipoteques sobre habitatges, fet que representa un 10,7% menys que en el mateix mes del 2015, alhora que l'import total hipotecat s'incrementa (36,0%).

A l'octubre, els indicadors d'activitat del sector de **serveis** (IASS) reflecteixen un comportament dispar. Aquest mes, l'indicador relatiu a la facturació de les empreses registra una taxa de variació interanual d'un 4,6%, més de 3,0 punts percentuals per sota del registre del setembre. Un altre mes, l'increment del volum de negoci és general a totes les comunitats autònomes i la taxa espanyola queda en un 2,8%. La variació de la mitjana dels deu primers mesos, respecte dels mateixos de l'any passat, és a les Illes d'un 7,8% i a Espanya d'un 4,0%. L'altre indicador sectorial, l'índex d'ocupació, continua amb una variació interanual elevada i se situa en el 4,9%, quatre dècimes per sobre del valor del setembre. A Espanya l'ocupació es manté estable amb una taxa d'un 2,3%.

Durant el mes de novembre, les vendes de les

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE LA FACTURACIÓ DEL COMERÇ AL DETALL

El moment econòmic de les Illes Balears

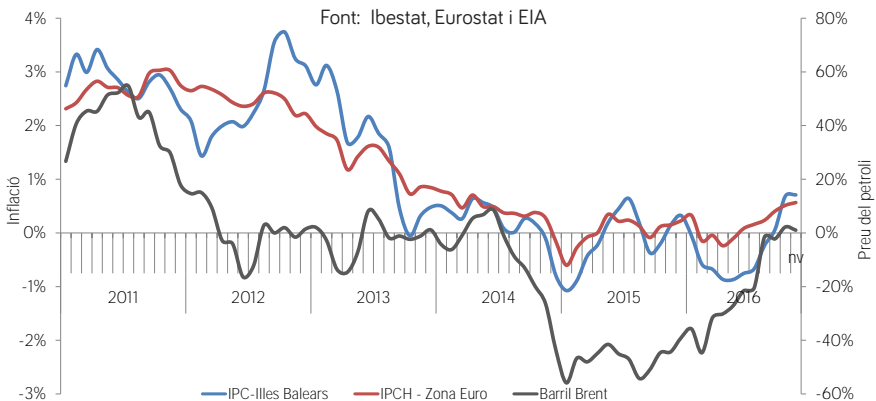
empreses de **comerç** al detall a les Illes Balears deixen la taxa de variació interanual en un 5,6%. Es tracta d'un dels registres més alts de l'Estat (4,0%). A les Illes, la variació mitjana dels primers onze mesos, en relació al mateix període de l'any passat, és d'un 7,5%, per damunt de la d'Espanya (4,0%), tal com es pot veure al gràfic 2. L'índex d'ocupació del sector a les Illes repeteix al novembre la variació interanual (5,6%).

Quant al **turisme** de les Illes Balears, la despesa turística dels estrangers fins al novembre (12.892 milions d'euros) s'incrementa en un 10,5% si es compara amb el mateix període del 2015. Segons Frontur, durant el mes de novembre han passat per les nostres illes més de 243.000 turistes, un 16,3% més que al novembre del 2015. En aquest aspecte, destaca la variació de Menorca (40,7%) sobre la de Mallorca (14,9%) i les Pitiüses (15,7%). Al novembre, el nombre de viatgers allotjats en hotels presenta un augment del 23,9%, i arriba als 102 milers de viatgers. El mercat alemany, britànic i, sobretot, el nacional (24,1%) impulsen aquest creixement en temporada baixa, acompanyats d'altres mercats com poden ser Suècia i Països Baixos. Les pernoctacions hoteleres creixen a un major ritme (un 30,1% interanual), on destaca també el mercat nacional (63,1%). Les Illes Balears assolixen al novembre un grau d'ocupació hotelera per places del 50,7%, cosa que suposa ser la tercera comunitat autònoma amb el percentatge més alt

d'Espanya, només per darrere de les Illes Canàries i la Comunitat de Madrid. L'índex de preus hotelers a les Illes mostra un resultat al novembre de l'11,6% interanual, molt per davant del conjunt de l'estat espanyol. L'ocupació de novembre en apartaments turístics a les Balears mostra resultats negatius en el nombre de viatgers (-11,7%), provocat tant per la caiguda del turisme nacional com estranger, mentre que el nombre de pernoctacions creix (13,6%). En allotjaments de turisme rural a les Illes Balears, el mes de novembre presenten un important creixement tant en viatgers com en pernoctacions (el 34,4% i el 33,5% respectivament).

A l'onzè mes del 2016, el sector del **transport** mostra un increment d'un 7,5% de passatgers als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior, per arribar als 467 milers. Per illes, el passatge hi augmenta a totes, encara que destaca Menorca (21,0%), seguida d'Eivissa (13,6%), mentre a Mallorca creix a menor ritme (5,3%). Per principals països emissors, que representen més del 91% del total de passatgers, el passatge domèstic continua augmentant (7,2%), però destaca el passatge britànic (14,2%), mentre que els alemanys es mantenen estables comparat amb el novembre del 2015. Segons l'Autoritat Portuària de les Illes Balears, al mes de novembre, el trànsit de passatgers en creuers és un 8,7% inferior respecte al mateix mes de l'any anterior, a causa de la menor arribada de

GRÀFIC 3. EVOLUCIÓ INTERANUAL DEL PREU DEL PETROLI I DE LA INFLACIÓ

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Novembre	-0,3%	0,7%	-	Novembre	0,1%	0,7%	-	INE
Taxa d'activitat	3r Trim	59,5%	59,3%	-	3r Trim	68,7%	67,7%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Desembre	17.308,4	17.849,1	3,1%	Desembre	375,0	395,8	5,5%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Novembre	1.621,5	1.704,9	5,1%	Novembre	59,5	64,0	7,5%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Des ¹	19,1%	17,2%	-	Des ¹	16,8%	14,5%	-	SPEE-TGSS-Elab,pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r Trim	-4,3%	2,5%	-	15/14	0,2%	0,0%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	1.185,2	1.197,9	1,1%	Desembre	7,2	7,4	3,2%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes quilolitres)	-	-	-	-	Desembre	6.520	5.546	-14,9%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r Trim	6,1%	1,9%	-	3r Trim	2,4%	2,5%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	2.090,3	2.145,9	2,7%	Desembre	25,3	26,4	4,3%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Novembre	21.000	21.750	3,6%	Desembre	407,5	423,7	4,0%	REE-IBestat
Índex de producció industrial (%)	Novembre	6,1%	4,6%	-	Novembre	-0,1%	8,2%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r Trim	0,1%	2,7%	-	3r Trim	3,4%	3,5%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	1.029,8	1.062,3	3,2%	Desembre	42,4	45,6	7,4%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Des 15	33.410	46.495	39,2%	Octubre	1.602	1.710	6,7%	CSCAE-COAIB
Licitació oficial acumulada (milions d'euros)	Octubre	6.851,5	6.229,5	-9,1%	Octubre	239,9	294,3	22,7%	M. Foment
Serveis									
VAB, creixement	3r Trim	2,9%	3,4%	-	3r Trim	3,3%	4,4%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	13.003,1	13.443,0	3,4%	Desembre	300,1	316,4	5,4%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Novembre	4,3%	4,0%	-	Novembre	9,1%	5,6%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Novembre	6.684,2	7.390,4	10,6%	Novembre	434,0	467,0	7,6%	AENA
Passatgers arribats via marítima línia regular (m.)	-	-	-	-	Novembre	172,6	206,6	19,7%	Ports de les Balears
Passatgers en creuers turístics (m.)	Novembre	758,8	671,8	-11,5%	Novembre	99,4	90,7	-8,7%	APB-Puertos del Estado
Despesa Turística d'estrangers (milions d'euros)	Novembre	3.872,8	4.195,2	8,3%	Novembre	131,0	141,1	7,7%	EGATUR-INE
Pernotacions hoteleres (m.)	Novembre	15.862,7	16.767,9	5,7%	Novembre	322,0	418,9	30,1%	INE

¹Amb afiliació mitjana a la SS

m.: milers

creueristes a Palma. En línia regular, el moviment de passatgers per al conjunt balear és un 19,7% superior, amb un major trànsit a tots els ports de les illes. Pel que fa a les mercaderies, el mes de novembre segueix augmentant l'activitat, un 19,4%, i l'increment d'activitat destaca a les Pitiüses i a Palma.

La **inflació** a les Illes Balears continua en valors positius i al novembre la taxa de variació interanual de l'IPC se situa en el 0,7%, el mateix valor que el registrat a l'octubre, tal com es pot veure al gràfic 3. La taxa del conjunt de l'Estat queda també en el 0,7%. A les Illes els grups que més influeixen en la pujada interanual són el dòci i cultura (repercuteix 0,036) i el de parament (0,029). Altrament, la variació acumulada des del final del 2015 se situa, tant a les Illes Balears com al conjunt d'Espanya, en l'1,0%. La inflació subjacent roman estable: a les Illes puja un 0,9% mentre que al conjunt de

l'Estat ho fa un 0,8% interanual. A Espanya la variació interanual de l'índex de preus harmonitzat (IPCH) del novembre és d'un 0,5% mentre que la inflació interanual de la mitjana dels països de l'Eurozona és d'un 0,6%, una dècima més que a l'octubre. Finalment, d'acord amb l'estimació de l'indicador avançat, durant el mes de desembre la inflació a Espanya s'accelera i és d'un 1,5%.

Data de tancament: 11 de gener de 2017

